अग्निध्यानार्थं 'प्रकर्षेण 'भरध्वं' सम्पादयत। 'यः' अग्निः, 'दैव्यानि' देवविषयाणि, 'मानुषा' मनुष्यविषयाणि, 'जनूंषि' जन्मानि, 'विद्मना' वेदनेन, 'जिगाति' प्राप्नोति, अभिज्ञः सन् देवान् मनुष्यांश्च जनयतीत्यर्थः। पुनरपि 'अन्तः' देवानां मनुष्याणाञ्च मध्ये, तानि अवान्तरजन्मानि यक्षगन्धर्व्वादीनि, ब्राह्मणक्षत्रादीनि च तानि 'विश्वानि' सर्व्वाणि, 'जिगाति'। तस्मा अग्नय इति पूर्व्वत्रान्वयः॥

अथ पुरोडाशस्य पुरोऽनुवाक्यामाह। "अच्छा गिरो मतयो देवयन्तीः। अग्निं यन्ति द्रविणं भिक्षमाणाः। सुसन्दृशꣳ सुप्रतीकꣳ स्वञ्चम्। हव्यवाहमरतिं मानुषाणाम्" इति। 'गिरः' अस्मदीयाः स्तुतिरूपा वाचः, 'मतयः' ध्यानरूपा बुद्धयश्च, 'देवयन्तीः' देवानिच्छन्त्यः, 'द्रविणं' 'भिक्षमाणाः' धनं याचमानाः, 'अग्निमच्छ' अग्निमभिमुखीकृत्य, 'यन्ति' प्रवर्त्तन्ते। कीदृशमग्निं, 'सुसन्दृशं' अत्यन्तं सुखेन द्रष्टुं शक्यं, 'सुप्रतीकं' शोभनावयवोपेतं, 'स्वञ्चं' शोभनमतिं, 'मानुषाणां' यजमानानां, 'हव्यवाहं' हविषो वोढारं, मानुषैर्यद्धविर्दीयते तद्देवान् प्रति वहतीत्यर्थः। रतिरुपरमः, तद्रहितम् 'अरतिं', निरन्तरं वहतीत्यर्थः॥

अथ पुरोडाशस्य याज्यामाह। "अग्ने त्वमस्मद्युयोध्यमीवाः। अनग्निचा अभ्यमन्त कृष्टीः। पुनरस्मभ्यꣳ सुविताय देव। क्षां विश्वेभिरजरेभिर्यजत्र" [४] इति। हे 'अग्ने', 'त्वं', 'अमीवाः' रोगजातीः, 'अस्मद्युयोधि' अस्मत्तो वियोजय। या